

Zandwinning Netterden

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

27 april 2005 / rapportnummer 1502-33

commissie voor de milieueffectrapportage

Gedeputeerde Staten van Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

uw kenmerk
RE2004.106947

uw brief
9 februari 2005

ons kenmerk
1502-32/Ib/wt

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het MER
Zandwinning Netterden

doorkiesnummer
(030) 234 76 12

Utrecht,
27 april 2005

Geacht College,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Zandwinning Netterden. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

dr. ir. G. Blom
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Zandwinning Netterden

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Zandwinning Netterden

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over Zandwinning Netterden,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van Gelderland door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.
Zandwinning Netterden,

de secretaris

ir. I.G.M. de Bondt

de voorzitter

dr.ir. G. Blom

Utrecht, 27 april 2005

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. HOOFDPUNTEN.....	2
3. PROBLEEM- EN DOELSTELLING, LOCATIEKEUZE EN BESLUITVORMING.....	2
3.1 Probleemstelling	2
3.2 Doelstelling.....	2
3.3 Locatiekeuze	3
3.4 Besluitvorming	3
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	3
4.1 Algemeen	3
4.2 Alternatieven	4
4.3 Nulalternatief.....	4
4.4 Meest milieuvriendelijk alternatief.....	4
5. BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN MILIEUEFFECTEN.....	5
5.1 Algemeen	5
5.2 Water en bodem.....	5
5.3 Natuur.....	6
5.4 Verkeer	6
5.5 Landschap en cultuurhistorie.....	7
5.6 Landbouw.....	7
5.7 Overige aandachtspunten.....	7
6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN	8
7. LEEMTEN IN INFORMATIE.....	8
8. EVALUATIEPROGRAMMA.....	8
9. VORM EN PRESENTATIE.....	8
10. SAMENVATTING VAN HET MER.....	9

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 9 februari 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in de Staatscourant nr. 37 d.d. 22 februari 2005
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

Het grondexploitatiebedrijf Netterden Zand en Grind BV heeft een vergunning om op de locatie Azewijnse Broek zand en grind te winnen. Deze vergunning maakt het mogelijk om tot circa 2009 te kunnen voldoen aan de markt vraag naar zand en grind en de continuïteit van het bedrijf veilig te stellen. Om winning van zand en grind tot 2025 - 2030 mogelijk te maken is uitbreiding van de winlocatie noodzakelijk met 60 tot 80 ha. Deze uitbreiding blijft onder de drempelwaarde van 100 ha, waarboven bij ontgrondingen conform de Wet Milieubeheer een milieueffectrapportage moet worden uitgevoerd. Gezien de mogelijke milieugevolgen en de totale omvang van de zand- en grindwinning is besloten om toch een inrichtings-Milieueffectrapport op te stellen.

Bij brief van 9 februari 2005 van provincie Gelderland is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport (MER)¹. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant².

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

Dit advies is mede gebaseerd op de inspraakreacties⁴ die de Commissie via het bevoegd gezag heeft ontvangen.

De Commissie is van mening dat de startnotitie al veel voor het MER relevante informatie bevat. Bij het opstellen van haar richtlijnenadvies heeft zij deze informatie op juistheid, compleetheid en relevantie voor de besluitvorming getoetst. Dit advies richt zich vooral op die onderwerpen die in het MER nog nader aan de orde moeten komen.

---

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

⁴ Zie voor overzicht inspraakreacties bijlage 4.

2. HOOFDPUNTEN

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als niet aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- Ontwikkel doelgericht het meest milieuvriendelijke alternatief waarbij optimale mogelijkheden voor goede waterkwaliteit in relatie tot de beoogde waterberging, ecologisch vriendelijke oeverafwerking, landschappelijke kwaliteiten, verkeersafhandeling en recreatie optimaal worden gecombineerd.
- Breng de huidige geohydrologische situatie in kaart en geef aan wat de consequenties zijn van het weggraven van bestaande klei, zand- en grindlagen. Geef hierbij de verwachte waterkwaliteit aan en beschrijf de gevolgen van het bergen van oppervlaktewater op de waterkwaliteit.
- Beschrijf de in het plangebied voorkomende doelsoorten en habitats en de effecten hierop door de werkzaamheden tijdens de exploitatiefase en van de verschillende alternatieven voor de eindsituatie.
- Het is belangrijk dat de informatie in het MER voor iedereen toegankelijk is. Een goede samenvatting is essentieel voor de overdracht van informatie aan een brede doelgroep.

3. PROBLEEM- EN DOELSTELLING, LOCATIEKEUZE EN BESLUITVORMING

3.1 Probleemstelling

De in de startnotitie aangeduide probleemstelling gaat enerzijds uit van het zekerstellen van de continuïteit van het grondexploitatiebedrijf Netterden Zand en Grind BV. en anderzijds uit van de continuering van de levering van beton- en metselzand, grind en ophoogzand voor gebruik in met name de provincies Gelderland en Overijssel. In het MER dient aangegeven te worden hoe groot de behoefte aan zand en grind naar verwachting is in de periode tussen 2009 en 2025-2030. Aangegeven moet worden in hoeverre het voorliggende initiatief in die behoeftes voorziet.

3.2 Doelstelling

In het MER moet aangegeven worden wat hoofddoelstellingen en wat neven-doelstellingen zijn van het voornemen en hoe deze zich tot elkaar verhouden. De doelen met betrekking tot de natuurontwikkeling en recreatie in de Aze-wijnse Broek moeten expliciet geformuleerd worden. Ook moet de doelstelling met betrekking tot waterberging aangegeven worden. Er moet ingegaan worden op de grootte van de retentiebehoefte in het gebied en de mate waarin met dit initiatief in die behoefte wordt voorzien.

3.3 Locatiekeuze

In de startnotitie is aangegeven welke economische redenen ten grondslag liggen aan de situering van het plangebied. Beschrijf op welke wijze de locatiekeuze past binnen het provinciale en gemeentelijke beleidskader. Geef aan welke milieuoverwegingen een rol spelen.

Geef in het MER duidelijk de definitieve begrenzing en oppervlakte van het plangebied aan. Het plangebied zoals aangegeven in de startnotitie is groter dan 80 ha. Onderbouw in het MER de situering van de uitbreiding van de zand- en grindwinning binnen het plangebied.

3.4 Besluitvorming

In het MER moet ingegaan worden op de relatie tussen de uitbreiding van de zand- en grindwinning in gemeente Gendringen en het nieuwe streekplan van provincie Gelderland. Hierbij moet ingegaan worden op de relatie tussen de uitbreiding van de zand- en grindwinning en de eventuele plaatsing van windmolens.

Het plangebied grenst aan gebieden waar intensieve veehouderijen (IVH) zich mogen vestigen. In het MER moet aangegeven worden welke consequenties dit heeft voor de doelstellingen met betrekking tot de herinrichting van het gebied en de natuurontwikkeling.

In het MER moet aangegeven worden of het bestemmingsplan gewijzigd moet worden en welke stappen daarvoor doorlopen moeten worden.

Voor het voornemen moet een Watertoets worden opgesteld. Het ligt voor de hand in het MER dezelfde informatie op te nemen als die nodig is voor het uitvoeren van de Watertoets.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Algemeen

Maak onderscheid in activiteiten gericht op de winning van oppervlakte delfstoffen, activiteiten gericht op natuurontwikkeling en eventueel andere doelen.

Ontgronding en delfstofwinning

Beschrijf in het MER:

- de oppervlakte en diepte van de ontgrondingplas(sen) en de hellingshoeken van de taluds;
- de intensiteit van de afvoer, mede in relatie tot de bestaande intensiteit van het wegverkeer;
- de hoeveelheid te winnen delfstoffen, wintempo, fasering, flexibiliteit;
- de fasering van de werkzaamheden over de dag en week;
- eventuele wijziging van productieproces en installaties ten opzichte van de huidige situatie en de daarbij behorende gevolgen voor de verkeersafhandeling, geluidsproductie en trillingen.

Herinrichting

Beschrijf in het MER:

- de aansluiting van de ontgrondingsplas(sen) op het waterhuishoudkundig systeem;
- de te verwachten oppervlaktewater-, grondwater en (water)bodemkwaliteit, peilvariaties in de plas(sen) en (de kans op het optreden van) thermische stratificatie;
- de vormgeving: (uiteindelijke) waterdiepte, oeverlengte, ondiepten, taludhellingen in relatie tot de toekomstige functies;
- de fasering van de inrichting tijdens en na de zand- en grindwinning en de flexibiliteit daarbij. Geef aan wat daarbij de invloed kan zijn van externe factoren, zoals afzetmarkten voor zand en grind.

Natuurontwikkeling en landschap

Beschrijf in het MER:

- waar en op welke termijn men welke natuurontwikkeling wil realiseren. Beschrijf de hiervoor benodigde randvoorwaarden (zowel abiotisch als biotisch); Geef, indien er potenties zijn voor het ontwikkelen van natuurdoeltypen, in het MER aan welke natuurdoeltypen worden nagestreefd⁵;
- op welke wijze de ontwikkeling van natuur(doeltypen) vorm zal worden gegeven. Het gaat hierbij niet alléén om het scheppen van de juiste terreincondities, maar ook om het vervolgbeheer. Geef aan welke onzekerheden verbonden zijn aan het realiseren van de beoogde natuurdoelstelling;
- de fasering van de natuurontwikkeling in relatie tot die van de zand- en grindwinning;
- hoe de natuurontwikkeling wordt ingepast in het landschap;
- hoe bij de inrichting van het gebied rekening wordt gehouden met aanwezige archeologische en cultuurhistorische waarden en op welke wijze het initiatief zal bijdragen aan de ontwikkeling van landschappelijke kwaliteiten.

4.2 Alternatieven

Geef in het MER bij alle varianten duidelijk aan hoe recreatie wordt meegenomen.

4.3 Nulalternatief

Naar de mening van de Commissie is er geen reëel nulalternatief. Volstaan kan worden met het beschrijven van de huidige situatie plus de autonome ontwikkelingen.

4.4 Meest milieuvriendelijk alternatief

Stel het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) samen door, na het onderzoeken van de effecten van de verschillende planonderdelen en alternatieven, te bezien of er een inrichting bestaat waarbij optimale mogelijkheden voor goede waterkwaliteit in relatie tot de beoogde waterberging, ecologische vriendelijke oeverafwerking, landschappelijke kwaliteiten, verkeersafhandeling en recreatie kunnen worden gecombineerd.

---

⁵ In het Handboek Natuurdoeltypen; bijlage 3 (LNV, 2001) staan alle doelloorten.

In de startnotitie wordt o.a. uitgegaan van inrichtingsmodellen waarbij ruimte wordt gereserveerd voor rietzones en moerasbos. Zo kan bijvoorbeeld overwogen worden hierbij rekening te houden met de habitateisen van ijsvogel en ringslang (aangewezen op beboste, gevarieerde oevers) of oeverzwaluw (steilwanden in april/mei tijdens exploitatiefase).

5. BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN MILIEUEFFECTEN

5.1 Algemeen

Beschrijf als referentie voor de te verwachten milieueffecten de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied inclusief de ontgrondingactiviteiten op basis van de huidige vergunning.

Per milieuaspect kan de omvang van het studiegebied verschillen. Geef op kaart een overzicht van de in het studiegebied aanwezige landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden inclusief bijzondere biotopen en beeldbepalende beplantingselementen en -structuren. Neem ook een kaart op waarop alle waarden geïntegreerd zijn aangegeven. Geef aan welke waarden behouden blijven dan wel verder worden ontwikkeld en welke waarden zullen verdwijnen door het initiatief.

Neem bij de beschrijving van de milieugevolgen de volgende algemene richtlijnen in acht:

- beschrijf de gevolgen voor het milieu zo kwantitatief mogelijk;
- ga in op zowel positieve als negatieve gevolgen van het initiatief;
- maak de manier waarop milieugevolgen zijn bepaald inzichtelijk en maak ze controleerbaar door het opnemen van basisgegevens in bijlagen of expliciete verwijzing naar geraadpleegd achtergrondmateriaal;
- besteed vooral aandacht aan die effecten die per alternatief verschillen of die welke de gestelde normen (bijna) overschrijden;
- betrek bij de beschrijving de gevolgen van zowel het winrijp maken van het plangebied, de zand- en grindwinning zelf en de inrichting van het plangebied als natuurontwikkelingsgebied.

5.2 Water en bodem

Geef, aanvullend op wat in de startnotitie staat vermeld, in het MER de bodemkundige en geologische opbouw van het gebied aan en bespreek het plangebied in de context van het grotere hydrologische systeem (grond- en oppervlaktewater). Beschrijf in het MER:

- wat de huidige geohydrologische situatie is en wat de consequenties zijn van het weggraven van bestaande klei en zandlagen en de aanleg van de zand- en grindwinning. Ga specifiek in op de gevolgen van het voornemen voor de grondwaterstanden en kwel in de omgeving en eventuele effecten daarvan op de landbouw en natuur, en het oppervlaktewaterregime (peilen, aan- en afvoer);
- welke bijdrage het project kan leveren aan de problematiek van waterberging en op welke wijze dat kan gebeuren (aansluiting bij beleid van de relevante overheden, inrichting, frequenties, herkomst van het water, gevolgen voor waterkwaliteit). Schets - indien de mogelijkheden voor waterberging nog onduidelijk zijn - een aantal mogelijke scenario's;

- welke waterkwaliteit wordt verwacht voor de aan te leggen plas(sen) en hoe de waterkwaliteit zal worden beïnvloed door het bergen van oppervlaktewater. Ga indien relevant in op de verblijftijd van het water in de plas(sen) (mate van doorstroming, in het geval er voor gekozen wordt oppervlaktewater door de plas te laten stromen), de kans op stratificatie en het plotseling omkeren van waterlagen en de mogelijkheden voor verbetering van de waterkwaliteit door maatregelen als helofytenfilters;
- of er in het gebied bodemverontreinigingen aanwezig zijn of naar verwachting kunnen worden aangetroffen. Geef aan of er risico's zijn voor verspreiding van verontreiniging bij vergraving of storten van verontreinigde bodem of vanuit (tijdelijke) opslagdepots;
- wat de bestemming is van de afgegraven grond die niet geschikt is voor verkoop.

5.3 Natuur

De Commissie gaat in dit advies ervan uit dat het MER tevens de basis vormt voor een eventuele ontheffingsaanvraag, zoals bedoeld in artikel 75 van de Flora en Faunawet. Aanvullend op wat in de startnotitie staat vermeld, moeten in het MER de in het studiegebied voorkomende beschermde soorten (waaronder) doelsoorten⁶ en eventueel aanwezige beschermde habitats worden beschreven, die worden beïnvloed door de voorgenomen activiteit en alternatieven. Deze informatie dient verzameld te zijn met behulp van gestandaardiseerde inventarisatiemethodieken en zoveel mogelijk kwantitatief en ruimtelijk te worden weergegeven. Vermeld de beschermingsstatus van de aanwezige soorten en geef aan wat de functie van het gebied voor de vastgestelde soorten is (bijvoorbeeld slaappleats, paaipleats, foerageergebied). Dit laatste is van belang om te beoordelen of de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten in het geding kan zijn.

Geef aan wat de effecten van de zand- en grindwinning tijdens de exploitatie kunnen zijn op de aanwezige (doel) soorten. Denk hierbij aan habitataantasting en -versnippering, licht- en geluidsverstoring, eventuele locale verdroging (weidevogels!) en houd rekening met soorten die snel kunnen anticiperen op de veranderingen in het landschap (pioniersoorten). Vermeld voor welke (doel) soorten de staat van instandhouding eventueel in het geding kan zijn.

Beschrijf per alternatief de effecten van de herinrichting op de doelsoorten die zich in de huidige toestand in het gebied bevinden. Geef aan welke (doel)soorten daarna van het gebied gebruik kunnen maken en wat de gebruiksfuncties kunnen zijn.

5.4 Verkeer

Naast hetgeen in de startnotitie is vermeld, dienen de intensiteiten en routes van het wegverkeer tijdens de aan- en afvoerfase en tijdens de eindsituatie in het MER te worden beschreven. De intensiteiten voor de huidige situatie en 2025 -2030 kunnen worden afgeleid uit bestaande verkeersmodellen voor de regio, evenals de intensiteiten gedurende de aan- en afvoerfase⁷.

---

⁶ In het Handboek Natuurdoeltypen; bijlage 3 (LNV, 2001) staan alle doelsoorten.

⁷ De berekening van de intensiteiten als gevolg van het voornemen, kunnen worden bepaald aan de hand van productie en attractie van het gebied.

Naast de toetsingscriteria, genoemd in de startnotitie, spelen de onderstaande toetsingscriteria een rol.

- Toename en samenstelling van verkeer op het lokale en regionale wegennet tijdens en na de exploitatie;
- Geluid en trillingen ten gevolge van het verkeer tijdens en na de exploitatie.

5.5 Landschap en cultuurhistorie

In het MER moet inzichtelijk worden gemaakt wat de cultuurhistorische en archeologische waarden in het plangebied en naaste omgeving zijn. Daarbij moeten relaties worden gelegd met de beleidsdoelen in respectievelijk de nota's Belvédère en het Verdrag van Malta.

Er moet een analyse worden gemaakt van de verschillende landschapstypen in het plangebied en naaste omgeving, waarbij bijzondere aandacht geschonken moet worden aan de herkenbaarheid, identiteit en belevingswaarde van de landschappelijke eenheden, denk b.v. aan het verschil tussen het meer besloten landschap met daarin open essen op de rivierduingronden ten oosten van de zand- en grindwinning en het open komgrondenlandschap ten westen van de zand- en grindwinning.

De volgende twee punten moeten aan de in de startnotitie vermelde toetsingscriteria voor het landschap worden toegevoegd:

- Invloed op de regionale landschapsstructuur, in het bijzonder de effecten op de variatie in de landschapsstructuur en op de herkenbaarheid en identiteit van het landschap;
- Realisatie van nieuwe landschappelijke kwaliteiten, waarbij vooral de landschapskwaliteit in het overgangsgebied tussen het plangebied en de stedelijke zone Terborg-Ulft-Gendringen aandacht verdient. Daarbij kan aandacht geschonken worden aan de “ontwikkelingsgerichte landschapsstrategie” volgens het Streekplan.

5.6 Landbouw

Geef in het MER de mate en geschiktheid aan van de landbouwgrond die verloren zal gaan. Beschrijf de effecten van mogelijke nieuwe vestigingen van intensive veehouderijen in het IVH-ontwikkelingsgebied op de ontwikkelingsmogelijkheden van de ontgrondingsplas(sen). Geef tevens aan wat de gevolgen van de toekomstige ontgrondingsplas(sen) zijn voor de omliggende landbouwgronden. Denk hierbij onder andere aan wijziging in het grondwaterpeil en landbouwschade door vogels.

5.7 Overige aandachtspunten

Het MER moet ingaan op de volgende punten:

- Aangegeven moet worden of uitbreiding van de locatie nog gevolgen heeft voor de installaties en voor de daarmee samenhangende geluidsproductie en trillingen.
- In verband met ontwikkeling van natuur(doeltypen) en retentie moet aangegeven worden wie na realisatie verantwoordelijk is voor het beheer van de ontgrondingsplas(sen).

6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten onderling én met de referentie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden. Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

Geeft tevens duidelijk aan welke argumenten een rol hebben gespeeld bij het opstellen van het meest milieuvriendelijke alternatief.

Hoewel dit geen verplicht deel van het MER uitmaakt, beveelt de Commissie aan om een indicatie te geven van de kosten van de verschillende alternatieven.

7. LEEMTEN IN INFORMATIE

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieuinformatie.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit;
- de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

8. EVALUATIEPROGRAMMA

Provincie Gelderland moet bij het besluit aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat Netterden Zand en Grind BV in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek geeft, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

9. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de presentatie beveelt de Commissie verder aan om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;

- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- bij gebruik van kaarten recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda erbij te voegen.

10. SAMENVATTING VAN HET MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het mma
- belangrijke leemten in kennis.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Zandwinning Netterden

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 9 februari 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Gedeputeerde Staten		provincie GELDERLAND								
	Bezoekadres Huis der Provincie Markt 11 Arnhem	Postadres Postbus 9090 6800 GX Arnhem								
Commissie voor de Milieueffectrapportage T.a.v. mevrouw E. Hulst Postbus 2345 3500 GH UTRECHT	telefoon (026) 359 91 11 telefax (026) 359 94 80 e-mail post@gelderland.nl internet www.gelderland.nl									
		<table border="1"><tr><td></td><td>Commissie voor de milieu-effectrapportage</td></tr><tr><td>ingekomen:</td><td>16 FEB. 2005</td></tr><tr><td>nummer</td><td>1502-01</td></tr><tr><td>onderwerp</td><td>HL/.../...</td></tr></table>		Commissie voor de milieu-effectrapportage	ingekomen:	16 FEB. 2005	nummer	1502-01	onderwerp	HL/.../...
	Commissie voor de milieu-effectrapportage									
ingekomen:	16 FEB. 2005									
nummer	1502-01									
onderwerp	HL/.../...									
datum 9 februari 2005	nummer RE2004.106947									
onderwerp Startnotitie Milieueffectrapport zandwinning Netterden										
<p>Geachte mevrouw Hulst,</p> <p>In vervolg op onze brief van 24 januari 2005, waarbij de Startnotitie was gevoegd, delen wij u hierbij mee dat de informatieavond wordt gehouden op woensdag 9 maart 2005, aanvang 19.30 uur, in Partycentrum Terhorst, Emmerikseweg 2 te Netterden.</p> <p>De terinzagelegging vindt plaats van 23 februari 2005 tot en met 22 maart 2005. De Kennisgeving wordt op 22 februari 2005 gepubliceerd in de Staatscourant, de Gelderlander, Montferlands Journaal en De Gelderse Post. Voor uw informatie ontvangt u hierbij de Kennisgeving.</p> <p>Wij verzoeken u om uiterlijk negen weken na de openbare kennisgeving van de Startnotitie aan ons advies uit te brengen ten behoeve van het opstellen van de richtlijnen.</p> <p>Hoogachtend, namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,</p> <p> H 290-1 J.D. van Rheenen dienst Ruimte, Economie en Welzijn onderafdelingshoofd Vergunningen en Handhaving van de afdeling Landelijk Gebied</p>										
bijlage										
coll. MS code: LG_01815.doc / JB										
inlichtingen bij	mw. G. van der Werff	doorkleefnr. (026) 359 95 79								
e-mail	a.vander.werff@prv.gelderland.nl	BNG 's-Gravenhage, rek. nr. 28.50.10.824 ABN • AMRO Arnhem, rek. nr. 53.50.26.463 Postbank-girorekening 869762 BTW nr. 001825100.B03								
verzonden	15 FEB. 2005	IBANnr.: NL74BNG0285010824 SWIFT/BIC: BNGHNL2G								

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant nr. 37 d.d. 22 februari 2005

PROVINCIALE BESTUREN

KENNISGEVING

Inspraak op Startnotitie Milieueffectrapport uitbreiding zandwinning Netterden

Op 18 november 2004 heeft Netterden Zand en Grind BV te Gendringen bij Gedeputeerde Staten van Gelderland de Startnotitie ingediend ten behoeve van een Milieueffectrapport (MER) voor de voorgenomen uitbreiding van de zandwinning te Netterden in de gemeente Oude IJsselstreek.

Netterden Zand en Grind BV heeft vergunningen om op de locatie 'Azewijnse Broek' zand te winnen. Op grond van deze vergunningen kan voldoende zand worden gewonnen om tot ongeveer 2009 te kunnen voldoen aan de behoefte van de markt en om de continuïteit van het bedrijf veilig te stellen. Teneinde aan de vraag naar zand en grind in de regio voor 15 tot 20 jaar te kunnen blijven voldoen heeft het bedrijf het voornemen de locatie uit te breiden met ongeveer 80 ha.

Procedure

Voor het verlenen van de vergunningen op grond van de Ontgrondingenwet en de Wet milieubeheer zijn Gedeputeerde Staten het bevoegde gezag. Gedeputeerde Staten coördineren de voorbereiding en behandeling van het MER. Voordat het MER wordt opgesteld, moeten eerst door het bevoegd gezag de richtlijnen worden vastgesteld die aangeven welke milieuaspecten in het MER onderzocht moeten worden. De inspraak op de Startnotitie is bedoeld om adviezen en reacties te ontvangen die van belang kunnen zijn bij het formuleren van de richtlijnen voor het MER.

Inzage

Van 23 februari 2005 tot en met 22 maart 2005 ligt de Startnotitie ter inzage bij:

- de gemeente Oude IJsselstreek, tijdens de daar gebruikelijke openingsuren;
- de gemeente Montferland, tijdens de daar gebruikelijke openingsuren;
- de provincie Gelderland, in de bibliotheek in het Huis der Provincie, Markt 11 te Arnhem, op werkdagen van 8.30 uur tot 16.30 uur.

Informatieavond

Op 9 maart 2005 wordt om 19.30 uur een informatieavond gehouden in Partycentrum Terhorst, Emmerikseweg 2 te Netterden. Geïnteresseerden kunnen dan vragen stellen over de Startnotitie. Tevens is dit een officiële inspraakavond.

Reacties op de Startnotitie kunnen van 23 februari tot en met 22 maart 2005 schriftelijk worden ingediend bij Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem, onder vermelding van nr. RE2004.106947.

Degene die een reactie indient, kan verzoeken zijn of haar persoonlijke gegevens niet bekend te maken.

Nadere informatie

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met mevrouw G. van der Werff van de afdeling Landelijk Gebied van de provincie Gelderland, telefoon (026) 359 95 79 en met de heer A. van Straten van de Grontmij, telefoon (038) 499 17 29. Bij de heer Van Straten is een exemplaar van de Startnotitie verkrijgbaar.

Arnhem, 9 februari 2005, nr. RE2004.106947

provincie
GELDERLAND

Gedeputeerde Staten van Gelderland
J.J.W. Esmeijer - wnd. Commissaris van de Koningin
H.M.D. Brouwer - secretaris

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Netterden Zand en Grind B.V.

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Gelderland

Besluit: Ontgrondingsvergunning

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C16.1

Activiteit: Uitbreiding Zand- en Grindwinning Netterden

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 22 februari 2005

richtlijnenadvies uitgebracht: 27 april 2005

Bijzonderheden:

De uitbreiding van de zandwinning op de locatie Azewijnse Broek blijft onder de drempelwaarde van 100 ha, waarboven bij ontgrondingen conform de Wet Milieubeheer een milieueffectrapportage moet worden uitgevoerd. Gezien de mogelijke milieugevolgen en de totale omvang van de zand- en grindwinning is besloten om toch een inrichtings-Milieueffectrapport op te stellen.

De Commissie is van mening dat de startnotitie al veel voor het MER relevante informatie bevat. Dit advies richt zich dan ook op die onderwerpen die in het MER nog nader aan de orde moeten komen.

Samenstelling van de werkgroep:

drs.ir. B.A.H.V. Brorens

prof.dr.ir. F.M. Maas

ing. R.L. Vogel

dr. ir. G. Blom (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep:

ir. I.G.M. de Bondt

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20050321	Waterschap Rijn en IJssel	Doetinchem	20050329
2.	-	Dhr. en mevr. A. van Keulen	Gendringen	20050329
3.	20050317	H.B.G. van Raaij	Gendringen	20050329
4.	20050323	Gemeente Oude IJsselstreek	Varsseveld	20050427

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Zandwinning Netterden

Het grondexploitatiebedrijf Netterden Zand en Grind BV heeft een vergunning om op de locatie Azewijnse Broek tot circa 2009 zand en grind te winnen. Om winning van zand en grind tot 2025 - 2030 mogelijk te maken, is uitbreiding van de winlocatie noodzakelijk met 60 tot 80 ha. Deze uitbreiding blijft onder de drempelwaarde van 100 ha, waarboven bij ontgrondingen conform de Wet Milieubeheer een milieueffectrapportage moet worden uitgevoerd. Gezien de mogelijke milieugevolgen en de totale omvang van de zand- en grindwinning is besloten toch een inrichtings-Milieueffectrapport op te stellen.

ISBN 90-421-1514-9